

Riktlinjer för handläggning och bedömning av tillstånd för kommunal färdtjänst och riksfärdtjänst i Lysekils kommun

Kommunal färdtjänst

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform, som efter individuell prövning är tillgänglig för personer som ”på grund av funktionshinder som inte endast är kortvarigt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer”. Syftet är att personer med nedsatt funktionsförmåga skall kunna delta i samhällsgemenskapen på samma sätt som andra kollektivtrafikresenärer. Färdtjänsten regleras i Lag om färdtjänst.

Ansökan och beslut

Ansökan om färdtjänst lämnas skriftligt på särskild ansökningsblankett, som finns att hämta på Insidan/Hemsidan, Blanketter, och skickas till Socialförvaltningens färdtjänsthandläggare. Därefter görs en färdtjänstutredning, som underlag för beslut kan begäras ett läkarutlåtande som stärker behovet av färdtjänst. Ett läkarutlåtande i sig berättigar i allmänhet inte till färdtjänst utan utgör endast en del av ett vidare beslutsunderlag. Läkarutlåtande bekostas av den sökande. Vid tveksamhet kan också kommunal rehabiliterings- och sjukvårdspersonal kontaktas för att bistå med sin bedömning i utredningen. Färdtjänstutredningen beräknas ta ca: 3 veckor.

Beslutet skall innehålla giltighetstid, eventuellt tillstånd till ledsagare och begränsning av tillståndet. Avslag skall kommuniceras med sökande enligt gällande lagstiftning och sökande upplysas om möjlighet att överklaga till Länsrätten.

Färdtjänst beviljas:

A. TILLS VIDARE i de fall funktionshindret på grund av dess art eller personens ålder beräknas bli bestående.

B. TIDSBEGRÄNSAT

1. Person vars funktionshinder inte bedöms som varaktigt men anses bli bestående i minst sex månader.
2. Person som använder eget fordon som tillfälligt inte kan använda detta.
3. Person som under vinterhalvåret har svårt att förflytta sig eller vistas ute vid kyla eller halt väglag.
4. Person som är synskadad och har svårt att orientera sig vid plats eller ort som ska besökas.
5. Person med sådant funktionshinder som i vissa situationer är beroende av taxi/specialfordon.

Beställning och samåkning

Beställning av färdtjänstresa skall ske minst 60 minuter innan resan skall ske.

Taxi kan vid beställning ändra tiden 60 minuter i vardera riktningen.

Specialfordon ska beställas dagen innan både vad gäller fram och återresan.

Taxi samordnar resorna med flera resenärer i möjligaste mån.

Service i samband med färdtjänst

Behövligt stöd vid förflyttning till och från bostad ingår i resan, liksom hjälp med bagage.

Lyfthjälp i/ur bostad kan beställas i samband med resan.

Vem har rätt till färdtjänst

Färdtjänst skall enligt Lag om färdtjänst beviljas till person som på grund av varaktigt funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer.

Allmänna kommunikationer i Lysekil är Västtrafiks bussar med kompletteringsturer och shoppingrundan i centrala Lysekil.

Bedömningsgrunder

Väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand.

Väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand har man när man inte på egen hand kan gå till närmaste busshållplats, genomföra en resa tur och retur och sedan hem igen från busshållplatsen. Där har avståndet till busshållplatsen en betydelse i den bemärkelsen att hänsyn tas till att det är långt till busshållplatsen.

Att bussarna går t.ex. bara på morgonen och hem på kvällen är inget skäl att bevilja färdtjänst. Inte heller avsaknad av kommunikationer. Att man ibland är sämre och inte orkar resa är inte heller något skäl.

Färdtjänst kan beviljas till och från närmaste busshållplats för den som inte klarar att gå så långt.

Väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer

Man har rätt till färdtjänst om man inte på egen hand kan planera och genomföra en resa

Varaktigt funktionshinder.

Funktionshindret skall ha en beräknad varaktighet på minst sex månader.

Resor som skall bekostas av annan

Av färdtjänstlagen framgår att tillstånd till färdtjänst inte omfattar resor som bekostas av det allmänna. Med det menas resor som samhället, dvs staten, kommunen eller landstinget, enligt lag eller förordning är skyldig att tillhandahålla eller helt eller delvis ersätta resenären för hans resekostnader.

Resor som skall bekostas av annan, dvs. färdtjänst får ej användas eller beviljas:
(Se vidare kommunförbundets färdtjänsthandbok)

*Sjukresor (gäller resor som sjukvårdshuvudmannen är skyldig att betala ut resor för)

* Resor till och från grundskola och särskola.

* Resor till och från vissa andra skolor – gymnasieutbildning speciellt anpassade för rörelsehindrade, samt döva och hörselskadade

* Resor för personer i arbetslivsinriktad rehabilitering

* Resor för asylsökande flyktingar m.fl.

* Resor för personer folkbokförda i annan kommun

* Tjänsteresor

* Resor inom olika verksamheter

- skola
- socialnämnd, eller annan nämnd
- landsting
- stat
- privata verksamheter

Undantag från denna princip bör dock göras för resor som finansieras utanför verksamheten, t.ex. skolresor som eleverna själva betalar, resor i samband med permissioner.

Ledsagare/medresenär

Resenär som ej kan genomföra en resa med den service som de normalt erhåller av trafikföretagen kan beviljas tillstånd till följeslagare utan extra kostnad för den enskilde.

Den som själv har färdtjänst kan inte vara följeslagare åt någon annan.

Färdtjänstberättigades egna barn 0-16 år får medfölja under färdjänstresan avgiftsfritt. (alt. liknande förutsättningar som vid resa i kollektivtrafiken).

Resor i annan kommun

Den allmänna kollektivtrafiken ser olika ut i kommunerna. Lokala förhållanden i besökskommunen kan möjliggöra resor med den allmänna kollektivtrafiken utan att särskilt tillstånd för färdtjänst utfärdas. Det kan gälla t.ex. resor inom en större ort där servicelinjer och låggolvbussar trafikerar hela innerstan. Handläggaren undersöker i den mån det är möjligt hur den allmänna kollektivtrafiken ser ut på besöksorten. Sökande som i sällskap klarar att resa med den allmänna kollektivtrafiken kan heller ej beviljas färdtjänstresor i annan kommun om medresenär finns.

Vid ansökan om färdtjänst i annan kommun krävs att sökanden hör av sig till biståndsbedömare i god tid innan avresa för att alternativa lösningar ska kunna undersökas. Tillstånd kan ej ges för resor som redan genomförts.

Antal resor

Antal resor i den egna kommunen är obegränsade

Tillstånd förenade med villkor

Färdtjänstillstånd kan förenas med villkor. Är överklagningsbart enligt förvaltningslagen.

Exempel på villkor är:

- Färdtjänst endast vintertid.
- Färdtjänst endast till bussen.
- Begränsning av antalet resor.

Färdtjänstområde

Färdtjänsten kan användas till resmål högst tre mil utanför kommungränsen samt

Till Norr Älvsborgs lasarett för att besöka någon där.

Person som flyttar och folkbokförs i annan kommun får behålla Lysekils kommuns färdtjänst i en månad.

Riksfärdtjänst

Allmänna förutsättningar för resor med riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst ges till personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. Funktionshindret måste bedömas bestå mer än sex månader och skall kunna styrkas med läkarintyg.

Som grund för riksfärdtjänst gäller Lag om kommunal riksfärdtjänst. SFS 1993:963

Vem får resa med riksfärdtjänst

Tillstånd att åka riksfärdtjänst ges under förutsättning att:

- resenären är folkbokförd i kommunen
- resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala resekostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare.
- ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet.
- resan inte av någon annan anledning bekostas av staten, en kommun, landsting eller annan.
- resan inte är en tjänsteresa till följd av ett anställningsförhållande.

Vart får man åka

Resan skall göras inom Sverige och får inte till sin helhet ske inom kommunens färdtjänstområde.

Val av färdmedel

Enligt 7 § lag om riksfärdtjänst får tillståndet förenas med föreskrifter om färd sätt

Resor med riksfärdtjänst skall göras med allmänna kommunikationer, taxi eller ett för ändamålet särskilt anpassat fordon (specialfordon). Ersättning för resor med hyrbil eller privatbil medges ej.

Kommunen beslutar om färd sätt med beaktande av resenärens funktionshinder och övriga omständigheter. Billigaste färd sätt skall användas vilket innebär följande:

- a) i första hand används allmänna kommunikationer, d v s tåg, buss, båt eller flyg där så är möjligt med hänsyn till resenärens funktionshinder.
- b) i andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med taxi eller specialfordon.
- c) i tredje hand används enbart taxi eller specialfordon.

Andra prioriteringar kan göras om resan därigenom blir billigare.

Bedömningsgrunder

Tåg med ledsagare

Resan skall genomföras på det sätt som är billigast med hänsyn till den sökandes möjlighet att färdas. Detta innebär att tågresa med ledsagare skall prövas i första hand. På de flesta nyare tåg finns rullstolslyftar samt speciell handikappvagn vilket gör att även rullstolsburna kan klara tågresor. Behov av en ledsagare under resan kan vara befogat för att tågresan skall kunna genomföras. Ledsagaren kan behöva hjälpa resenären på toalettbesök eller vara ett allmänt stöd för att resan skall kunna genomföras.

Beslut om resa med ledsagare kan vid behov kompletteras med anslutningsresa med färdtjänstfordon. Det kan bli aktuellt om besöksorten inte ligger i samma kommun som tågterminalen där avstigning sker. Tågtrafiken handikapp-anpassas fortlöpande. Anpassningen har dock inte nått en sådan omfattning att det generellt kan ställas krav på att rullstolsburna och personer med gångsvårigheter ska kunna utföra resor med tåg. På vissa sträckor trafikeras endast äldre tåg som saknar lyftanordning. Hansläggaren måste noga undersöka hur tågen och tågstationerna ser ut samt vilken service SJ erbjuder på den aktuella resan. En person kan beviljas generellt tillstånd med tåg och ledsagare samt enstaka resor med färdtjänstfordon hela vägen till de orter inte tågresa är möjlig.

Flyg

När det gäller längre resor kan flyg vara alternativ. Flyget har generellt en hög servicenivå och för resenärer med funktionshinder erbjuder man extra service. Har sökande på grund av funktionsnedsättning svårt att klara resor som tar lång tid är flyg ett bra alternativ. Tillståndet kan även kompletteras med anslutningsresor med färdtjänstfordon.

Färdtjänstfordon hela vägen

Tillstånd att åka färdtjänstfordon hela resvägen kan ges resenär som inte ns med hjälp av ledsagare har förutsättningar att på ett rimligt sätt klara en resa med reguljära färdmedel. En mycket starkt utvecklad astma eller allergi kan vare ett sådant exempel. Sökande som är starkt utagerande är ett annat exempel. I båda fallen är det rimligt och ibland nödvändigt att undvika kontakter med andra resenärer.

För sökand med stora funktionshinder kan det i vissa fall vara såväl rimligt som lämpligt med färdtjänstfordon hela resvägen, särskilt om resenären har flera funktionshinder. Ett uttalat rörelsehinder kombinerat med stora hjärtproblem kan motivera beslut om färdtjänstfordon hela resvägen.

För personer med så stora rörelsehinder att de inte kan ta sig in i en personbil utan måste sitta kvar i sin rullstol ges tillstånd för specialfordon.

Person, som på grund av varaktiga funktionshinder måste färdas liggande kan beviljas riksfärdtjänst med bårfordon.

Egenavgift

Resenären skall betala en särskild s.k. egenavgift vars storlek beslutas av regeringen och baseras på vägvståndet mellan start och målpunkt. Egenavgiften är schabloniserad men skall avspegla normala reskostnader med tåg. Aktuella egenavgifter framgår av bilaga.

Ansökan om tillstånd

Ansökan om tillstånd för enstaka resa sker skriftligt på särskild ansökningsblankett till socialförvaltningens biståndsbedömare.

Ansökan om enstaka resa

Ansökan om tillstånd skall ske senast 14 dagar före resans påbörjande. I undantagsfall (t.ex. för närvaro på begravning eller för besök hos akut sjuk) får ansökan göras senare. I samband med storhelger krävs i praktiken att beställning sker tidigare eftersom tillgången på transportmedel är begränsad.

Ansökan för viss tid eller visst antal resor

Vid speciella omständigheter (t.ex. flera likadana resor) kan tillstånd sökas för viss tid eller visst antal resor. Sådant tillstånd skall sökas på särskild blankett och beviljas endast med specificering av resätt och begränsning av resmål.

Beslut och återkallande

Kommunen beslutar om tillstånd och färdmedel. Tillstånd kan ej ges för resor som redan genomförts.

Ansökan kan avslås om resenären vid tidigare tillfällen missbrukat tillståndet t.ex. genom att inte betala egenavgiften.

Beviljat tillstånd för viss tid eller visst antal resor kan återkallas om:

- förutsättningarna för tillståndet inte längre finns
- ändrade förhållanden medför att tillståndets villkor bör ändras
- tillståndshavaren gjort sig skyldig till överträdelse av gällande föreskrifter

Resebeställning –betalning av resa

Vid resa med allmänna kommunikationer beställer kommunen biljetten hos Riksfärdtjänst Sverige som skickar biljetterna till resenären tillsammans med inbetalningskort på egenavgiften.

Vid resa med taxi beställer kommunen resan av Riksfärdtjänst Sverige. Resenären betalar egenavgiften direkt till chauffören.

Anpassning av restid

För att samordna taxiresor, samt för att erhålla rabatterade biljetter på allmänna kommunikationer, behöver avresetiden ibland förskjutas. Huvudregeln är att för resor på avstånd upp till 20 mil kan avresetiden förskjutas inom halvdag och för längre sträckor kan avresetiden förskjutas inom heldag. I samband med större helger kan större tidsförskjutning krävas. Avsteg från regeln kan göras med hänsyn till resenärens funktionshinder och ändamålet för resan.

Samåkning i taxi och specialfordon

Samordning av resor med taxi och specialfordon sker regelmässigt där det är möjligt. Dett innebär att resenären får samåka på hela eller delar av sträckan. Vid samåkning kan resesträckan och restiden bli längre än vid direktresa. I speciella fall kan kommunen besluta om ensamåkning.

Ledsagare

Kommunen beviljar resa för ledsagare under förutsättning att detta är nödvändigt för resan genomförande. Fram och återresa för ledsagare kan beviljas om omständigheterna så kräver. Även resa för ledsagare beställs av kommunen.

Vid resa med taxi och specialfordon bedöms ledsagare ej behövas annat än i undantagsfall (t.ex. behov av hjälp under själva färden).

Medresenär

Person som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan kallas medresenär.

Vid resa med allmänna kommunikationer betalar resenären hela sin reskostnad. Kommunen åtar sig att förmedla beställningen men ansvarar ej för genomförande eller betalning. Resebyrån skickar faktura tillsammans med biljetterna.

Vid resa med taxi eller specialfordon betalar medresenären en avgift som är lika stor som egenavgiften för den som beviljats riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänst för barn

Riksfärdtjänstresa kan beviljas även för barn under 12 år om resan till följd av funktionshindret måste genomföras på ett särskilt kostsamt sätt. Därvid skall beskas att även icke funktionshindrade barn normalt inte åker ensamma och därför behöver hjälp att genomföra resor.

Bagage

Bagage får medföras i den mängd respektive trafikföretag stadgar.

För resa med taxi får normalt bagage medföras. Som normalt bagage räknas två väskor per resenär.

Utöver bagage får nödvändiga handikaphjälpmiddel alltid medföras.

Husdjur

Vid resor med allmänna kommunikationer får husdjur medföras enligt trafikföretagens anvisningar.

Vid resor med taxi och specialfordon får husdjur normalt ej medföras. Undantag kan medges efter särskild ansökan. Undantas medges alltid för ledarhund.

Överklagande av beslut

Ett beslut om riksfärdtjänst kan överklagas till Länsrätten. Överklagandet skall ske skriftligt. Det skall ha kommit in till kommunen inom tre veckor efter att den sökande fått del av beslutet.